

REPUBLIKA HRVATSKA
BRODSKO-POSAVSKA ŽUPANIJA
UPRAVNI ODJEL ZA GOSPODARSTVO
I POLJOPRIVREDU

KLASA: 320-01/25-01/55
UR.BROJ: 2178-04-02/04-25-2

Slavonski Brod, 13. lipnja 2025.

ŽUPAN
- o v d j e -

ŽUPANIJSKA SKUPŠTINA
- o v d j e -

**PREDMET: Izvješće o stanju u poljoprivredi na području Brodsko-posavske županije
u 2024. godini
- dostavlja se**

Poštovani,

U prilogu dopisa dostavljamo Vam Izvješće o stanju u poljoprivredi na području Brodsko-posavske županije u 2024. koje je izradio Upravni odjel za gospodarstvo i poljoprivredu na raspravu i usvajanje.

S poštovanjem,

PROČELNIK

Željko Burazović, mag.ing.agr

REPUBLIKA HRVATSKA
BRODSKO-POSAVSKA ŽUPANIJA
UPRAVNI ODJEL ZA GOSPODARSTVO
I POLJOPRIVREDU

KLASA: 320-01/25-01/55
URBROJ: 2178-04-02/04-25-1

Slavonski Brod, 13. lipnja 2025.

IZVJEŠĆE

***o stanju u poljoprivredi na području
Brodsko-posavske županije u 2024.***

Slavonski Brod, lipanj 2025. godine

SADRŽAJ:

ANALIZA POLJOPRIVREDE BRODSKO-POSAVSKE ŽUPANIJE U 2024.....	5
UVOD.....	5
1. Korištene poljoprivredne površine u Republici Hrvatskoj	5
Biljna proizvodnja u 2024. u Brodsko-posavskoj županiji	5
2. Upisnik poljoprivrednika	6
3. Raspolaganje državnim poljoprivrednim zemljištem u BPŽ.....	7
4. Aktivnosti i programi Brodsko-posavske županije za razvoj poljoprivrede.....	9
5. Biljna proizvodnja.....	11
5.1.Voćarstvo, povrtlarstvo i ekološka poljoprivreda	14
5.1.1. Voćarstvo.....	14
5.1.2. Povrtlarstvo.....	15
5.1.3. Ekološka poljoprivreda.....	14
6. Proizvodni pokazatelji stočarske proizvodnje	17
6.1. Govedarstvo	17
Izvorne pasmine goveda.....	18
6.2. Svinjogojstvo	19
Izvorne pasmine svinja	20
6.3. Ovčarstvo.....	20
Broj uzgojno valjanih grla hrvatskih izvornih pasmina ovaca	21
6.4. Kozarstvo	21
6.5. Peradarstvo	22
6.6. Konjogojstvo	23
Izvorne i zaštićene pasmine konja	23
6.7. Pčelarstvo	23
7. ANALIZA POTICAJNIH MJERA VLADE RH NA PODRUČJU BPŽ U 2024.....	24
7.1. Izravne potpore.....	24
7.2. Ruralni razvoj.....	24
7.3. Zajednička organizacija tržišta.....	25
7.4. Nacionalne potpore	25
7.5. Pomorstvo i ribarstvo.....	25
7.6. Isplaćene potpore za Brodsko-posavsku županiju u razdoblju	
7.7. Isplata svih mjera poljoprivredne politike po županijama u 2024.....	26
7.8. Obnavljanje i održavanje kanala III i IV reda.....	28
7.9. Rekapitulacija realiziranih izravnih plaćanja i potpora	28
8. Zaključna razmatranja.....	30

Za izradu materijala "Izvjješće o stanju u poljoprivredi na području Brodsko-posavske županije u 2024. godini" korišteni su slijedeći izvori podataka:

1. Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i ribarstva
2. Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i ribarstva, Uprava za stručnu podršku razvoju poljoprivrede i ribarstva
3. Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju
4. Hrvatska agencija za poljoprivredu i hranu
5. Državni zavod za statistiku

Materijal obradio savjetnik Davor Vlaović, univ.spec. oec, a izvjestitelj na kolegiju Župana, radnim tijelima i sjednici Županijske skupštine biti će Željko Burazović, mag.ing.agr., pročelnik Upravnog odjela za gospodarstvo i poljoprivredu Brodsko-posavske županije.

Popis tablica

<i>Tablica 1: Broj poljoprivrednih gospodarstva prema tipu</i>	<i>6</i>
<i>Tablica 2: Poljoprivredne kulture i tražene površine za izravna plaćanja 2023.-2024.</i>	<i>13</i>
<i>Tablica 3: Biljna ekološka proizvodnja u razdoblju 2019.-2024. godine u BPŽ.....</i>	<i>21</i>
<i>Tablica 4: Broj isporučitelja kravljeg mlijeka</i>	<i>17</i>
<i>Tablica 5: Isporučene količine kravljeg mlijeka</i>	<i>17</i>
<i>Tablica 6: Ukupan broj gospodarstava, svinja svih kategorija u RH i broj krmača u BPŽ</i>	<i>19</i>
<i>Tablica 7: Broj posjednika/uzgajivača ovaca</i>	<i>21</i>
<i>Tablica 8: Broj posjednika/uzgajivača koza u RH i BPŽ.....</i>	<i>21</i>
<i>Tablica 9: Broj uzgajivača i umatičenih kljunova kokoši hrvatice na području BPŽ.....</i>	<i>22</i>
<i>Tablica 10: Proizvodnja peradi na području BPŽ.....</i>	<i>22</i>
<i>Tablica 11. Broj pčelara i pčelinjih zajednica</i>	<i>23</i>
<i>Tablica 12: Pregled ukupno isplaćenih potpora po mjerama za BPŽ 2023-2024.</i>	<i>26</i>
<i>Tablica 13: Ukupna isplata potpora svih mjera poljoprivredne politike po županijama u razdoblju od 01.01.2023. do 31.12.2024. godine</i>	<i>27</i>
<i>Tablica 14: Rekapitulacija realiziranih izravnih plaćanja i potpora u poljoprivredi BPŽ 2022.-2024.</i>	<i>34</i>
<i>Grafikon 1: Zasijane poljoprivredne površine u Republici Hrvatskoj u 2024.</i>	<i>5</i>
<i>Grafikon 2: Žitarice - tražene površine za izravna plaćanja 2023.-2024.</i>	<i>11</i>
<i>Grafikon 3: Uljarice - tražene površine za izravna plaćanja 2023.-2024.</i>	<i>12</i>
<i>Grafikon 4: Krmno bilje - tražene površine za izravna plaćanja 2023.-2024.....</i>	<i>12</i>
<i>Grafikon 5: Voće i voćne vrste - tražene površine za izravna plaćanja 2023.-2024.....</i>	<i>14</i>
<i>Grafikon 6: Biljna ekološka proizvodnja u razdoblju 2019.-2024. godine u BPŽ.....</i>	<i>16</i>
<i>Grafikon 7: Gospodarstva koja se bave proizvodnjom mlijeka u BPŽ 2019. 2024.....</i>	<i>18</i>
<i>Grafikon 8: Svinjogojska gospodarstva u Republici Hrvatskoj 2020. 2024..</i>	<i>19</i>
<i>Grafikon 9: Ukupni broj svinja u proizvodnji 2020. – 2024..</i>	<i>20</i>

ANALIZA POLJOPRIVREDE BRODSKO-POSAVSKE ŽUPANIJE U 2024.

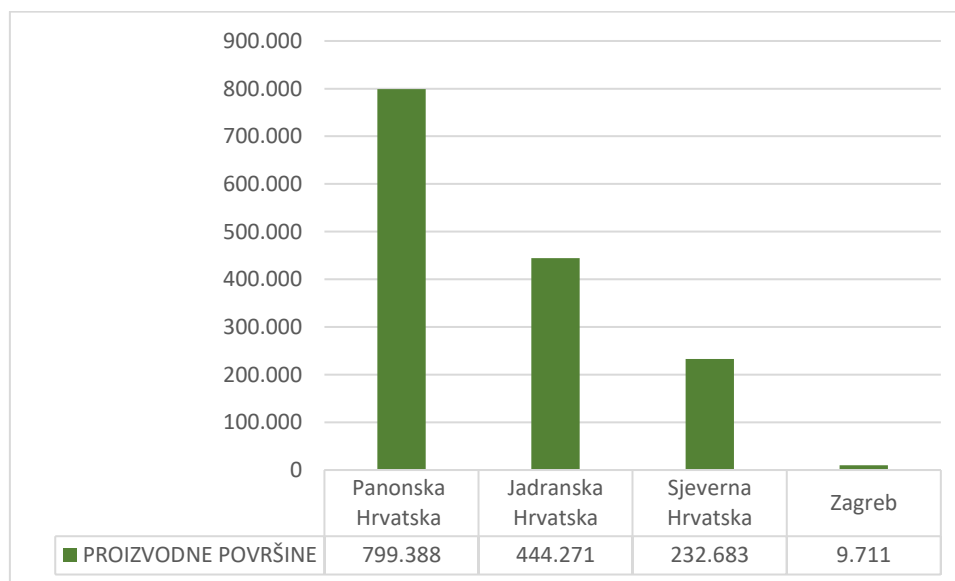
UVOD

Sukladno Programu rada Županijske skupštine za 2024. godinu, Upravni odjel za gospodarstvo i poljoprivredu izradio je materijal pod nazivom Izvješće o stanju u poljoprivredi na području Brodsko-posavske županije u 2024. godini kao podlogu za raspravu o stanju poljoprivrede u Brodsko-posavskoj županiji na sjednici Županijske skupštine i njenim radnim tijelima

1. Korištene poljoprivredne površine u Republici Hrvatskoj

Prema podacima Državnog Zavoda za Statistiku za 2024. godine korištene poljoprivredne površine u Republici Hrvatskoj u 2024. godini iznosile su 1.486.053 ha, od toga 799.388 ha u regiji Panonska Hrvatska (53,79%), 444.271 ha u Jadranska Hrvatska (29,90%), 232.683 ha u Sjeverna Hrvatska (15,66 %) i 9.711 ha na području grada Zagreba (0,65 %).

Grafikon 1: Zasijane poljoprivredne površine u Republici Hrvatskoj u 2024.

Izvor: DZS

Biljna proizvodnja u 2024. u Brodsko-posavskoj županiji

Državni zavod za statistiku nije prikupljao podatke na razini županija tako da prema dosadašnjim podacima ukupna poljoprivredna površina u Brodsko-posavskoj županiji iznosi 115.421 ha, od toga u vlasništvu države 43.879,37 ha (38,02%), dok je u privatnom vlasništvu 71.541,63 ha poljoprivrednog zemljišta (61,98%).

U strukturi zasijanih površina prema podnesenim zahtjevima za izravna plaćanja od ukupno 63.567,57 ha najveći dio čine žitarice 32.388,76 ha (50,95 %), krmno bilje, livade i pašnjaci 14.275,13 ha (22,46 %), uljarice 10.735,04 ha (16,89 %), višegodišnji nasadi 2.977,70 ha (4,68 %), površine koje se ne koriste u poljoprivredne svrhe 1.825,51 ha (2,87%), povrće 347,20 ha (0,55 %), šećerna repa 777,00 ha (1,22%).

2. Upisnik poljoprivrednika

U Brodsko-posavskoj županiji se prema podacima Državnog zavoda za statistiku 20.704 kućanstava bavi se poljoprivrednom proizvodnjom, odnosno gospodare sa 81.903 ha poljoprivrednih površina, ali je veličina posjeda na žalost kod **15.310 obiteljskih gospodarstava ispod 3 ha (73,95 %)**. Poljoprivrednom proizvodnjom bavilo se 90 pravnih osoba registriranih za poljoprivrednu djelatnost gdje je također vidljiva usitnjenost posjeda odnosno potreba za okrupnjavanjem poljoprivredne proizvodnje. **Od tog broja 27 ili 30,00 % poslovnih subjekata posjeduju više od 100 ha.**

Pregled upisanih gospodarstava u Upisnik poljoprivrednika na dan 31.12.2024. godine prikazan je u tablici 1.

Tablica 1: Broj poljoprivrednih gospodarstava prema tipu

Red. broj	Tip gospodarstva	Broj upisanih gospodarstava			Indeks 2024./2023.
		2022.	2023.	2024.	
1.	Obiteljsko gospodarstvo	5.603	5.327	5.123	96,17
2.	Obrt	144	143	137	95,80
3.	Samoopkrbno poljoprivredno gospodarstvo (SOPG)	1320	1475	1479	100,27
3.	Trgovačko društvo	111	113	114	100,88
4.	Zadruga	11	11	11	100,00
5.	Ostalo	10	9	9	100,00
Ukupno gospodarstava BPŽ		7.199	7.078	6.873	97,10
Ukupno gospodarstava RH		166.430	164.629	161.227	97,93

Izvor: Agencija za plaćanje u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju (2024.)

U Republici Hrvatskoj u 2024. godini u Upisnik poljoprivrednika bilo je upisano ukupno 161.227 gospodarstava, od čega je 6.873 (4,26 %) s područja Brodsko-posavske županije.

Poljoprivredna gospodarstva Brodsko-posavske županije najvećim dijelom čine obiteljska gospodarstva (74,54%), zatim slijede samoopkrbno poljoprivredno gospodarstvo (21,52%) obrti (1,99 %), trgovačka društva (1,66 %), zadruge (0,16%) te ostali oblici poljoprivrednih gospodarstava (0,13 %).

U odnosu na prethodnu godinu, **broj upisanih gospodarstava u 2024. godini u Brodsko-posavskoj županiji iznosio je 6.873 i smanjio se za 205 gospodarstava ili 2,90 %**, dok se na državnoj razini smanjio za 3.402 gospodarstava ili 2,07 %.

3. Raspolaganje državnim poljoprivrednim zemljištem u BPŽ

Poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu Republike Hrvatske raspolaže se na temelju programa raspolaganja koje donose jedinice lokalne samouprave, a temeljem Zakona o poljoprivrednom zemljištu (Narodne novine br. 20/18, 115/18, 98/19, 57/22).

U razdoblju od ožujka 2018. do 2022. godine Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i ribarstva (u daljnjem tekstu Ministarstvo) zaprimilo je 446 programa raspolaganja državnim poljoprivrednim zemljištem, od kojih je 403 dobilo suglasnost.

Iz Brodsko-posavske županije zaprimljeno je 28 Programa raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu Republike Hrvatske, a suglasnost je dobilo 24 Programa

Programi raspolaganja za koje je izdana suglasnost:

1. Općina Bebrina
2. Općina Brodski Stupnik
3. Općina Garčin
4. Općina Gornja Vrba
5. Općina Gornji Bogićevci
6. Općina Gundinci
7. Općina Klakar
8. Grad Nova Gradiška
9. Općina Nova Kapela
10. Općina Okučani
11. Općina Oprisavci
12. Općina Oriovac
13. Općina Sikirevci
14. Grad Slavonski Brod
15. Općina Slavonski Šamac
16. Općina Velika Kopanica
17. Općina Stara Gradiška
18. Općina Bukovlje
19. Općina Staro Petrovo Selo
20. Općina Rešetari
21. Općina Dragalić
22. Općina Sibinj
23. Općina Vrpolje
24. Općina Donji Andrijevi

Programi koji nisu dobili suglasnost

1. Općina Cernik
2. Općina Davor
3. Općina Vrbje
4. Općina Podcrkavlje

Poljoprivredno zemljište u vlasništvu države daje se u zakup i može se prodati putem javnog natječaja. Jedinice lokalne samouprave raspisuju natječaje za zakup i prodaju, ali prije raspisivanja natječaja moraju zatražiti prethodnu suglasnost Ministarstva.

Općina Klakar je 29.11.2022. godine raspisala Javni natječaj za zakup državnog poljoprivrednog zemljišta na području općine Klakar za 629,08 ha, uz maksimum 30 ha po gospodarstvu, po ukupnoj početnoj cijeni od 26.611,16 eura. Nakon provedenog postupka donesena je Odluka o izboru najpovoljnijih ponuditelja za zakup poljoprivrednog zemljišta 05.09.2023. godine uz prethodnu suglasnost Ministarstva od 20.07.2023. godine. Nakon stupanja na snagu ove odluke izrađeni su nacrti ugovora o zakupu koji su dobili prethodnu suglasnost nadležnog Županijskog državnog odvjetništva, te po dobivenoj suglasnosti sklopljeni ugovori o zakupu te su isti uvedeni u posjed.

Općina Gornja Vrba je 16.03.2023. godine donijela Odluku o raspisivanju javnog natječaja za zakup poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu RH na području Općine G. Vrba za zakup na 15/25 godina ovisno o vrsti proizvodnje u gospodarskom programu ponuditelja za ukupno 208,74 ha i 7,83 ha za zakup na 5 godina. Odluka o odabiru najpovoljnijih ponuditelja je na prethodnoj suglasnosti u Ministarstvu. Općina Gornja Vrba je u 2024. godini raspisala i okončala natječaj za zakup poljoprivrednog zemljišta za površinu od 185,9206 ha za dugotrajni zakup i 7,8391 ha za privremeni zakup. Zaključeno je 7 ugovora za dugotrajni zakup i uvedeni su u posjed zakupci.

Općina Gornji Bogičevci ima usvojen Program te je krajem 2023. godine raspisala natječaj za zakup 333,41 ha državnog poljoprivrednog zemljišta, provela postupak i trenutno je u očekivanju suglasnosti Ministarstva na Odluku o odabiru najpovoljnijeg ponuditelja.

Općina Okučani je u 2024. godini objavila javni natječaj za zakup dijela državnog poljoprivrednog zemljišta površine 158,8329 ha, na koji su pristigle ponude za 120,7896 ha i u tijeku je potpisivanje Ugovora i dobivanje suglasnosti na isti te uvođenje u posjed zakupaca. Tijekom 2025. godini uslijediti će izmjena i dopuna Programa raspolaganja državnim poljoprivrednim zemljištem.

Općina Oriovac je raspisivala natječaj za zakup i prodaju u 2020. godini i na zaključene ugovore dobivene su suglasnosti u 2021. godini, u zakup je dano 77,55 ha i prodano je 13,80 ha državnog poljoprivrednog zemljišta. U 2023 godini raspisan je natječaj za zakup svih slobodnih čestica, od toga zaključeno je 9 ugovora u površini od 50,0208 ha. Trenutno je Program raspolaganja državnim poljoprivrednim zemljištem u fazi izmjena i dopuna, prikupljaju se suglasnosti i plan je po dobivanju suglasnosti raspisati novi natječaj za zakup i za prodaju državnog poljoprivrednog zemljišta na području općine Oriovac, u tijeku je javni uvid na izmjene i dopune Programa raspolaganja državnim poljoprivrednim zemljištem.

Općina Nova Kapela je 20.09. 2023. godine raspisala Natječaj za zakup poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu RH na području općine Nova Kapela za 165,62 ha te je dokumentacija poslana na suglasnost u Ministarstvo, a u 2024. godini izrađene su Izmjene i dopune Programa i raspisan je natječaj za prodaju poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu RH na području općine Nova Kapela.

Općina Rešetari je na 30. sjednici Općinskog vijeća 29.04.2024. godine usvojila Izmjene i dopune programa raspolaganja državnim poljoprivrednim zemljištem, te dobili suglasnost na isti 22.04.2025., te je u planu raspisati natječaj za prodaju i zakup državnog poljoprivrednog zemljišta u 2025. godini.

Općinsko vijeće općine Sibinj je na svojoj 15. sjednici 09.06.2023. godine usvojilo Program raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu RH uz prethodnu suglasnost Ministarstva poljoprivrede od 29.05.2023. godine. Raspisan je javni natječaj za zakup poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu RH na području općine Sibinj 15.09.2023. godine sveukupne površine 592,15 ha. Temeljem Javnog natječaja općina Sibinj je u 2024. godini sklopila 53 Ugovora o zakupu poljoprivrednog zemljišta za površinu od 433,5499 ha, a u 2025. godini je sklopljeno još 5 Ugovora o zakupu površine 62,3272 ha što je ukupno 58 Ugovora o zakupu s površinom od 495,8771 ha državnog poljoprivrednog zemljišta. Plan je raspisati javni natječaj za preostalo državno poljoprivredno zemljište za zakup i prodaju u 2025. godini u katastarskim općinama Odvorci.

Grad Nova Gradiška raspisao je dva Javna natječaja za zakup poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu RH na području grada 07.06. 2023. godine sveukupne površine od 291,93 ha. Uvođenje u posjed izvršeno je 22. i 23. 04. 2024. godine, temeljem ugovora na koje je Županijsko državno odvjetništvo dalo pozitivno mišljenje. U tijeku je priprema natječajne dokumentacije za 3. Natječaj za zakup poljoprivrednog zemljišta ukupne površine 121,33 ha, dokumentacija je poslana putem sustava e-Zakup Ministarstvu na izdavanje suglasnosti.

Osim ovih 8 jedinica lokalne samouprave koje su provodile natječaje, ostale Općine i Gradovi s područja Brodsko-posavske županije nisu provodile natječaje u 2024. godini nego usklađuju Program raspolaganja državnim poljoprivrednim zemljištem s Zakonom o poljoprivrednom zemljištu i najavljuju izmjene i dopune Programa kao i natječaje u slijedećem razdoblju

4. Aktivnosti i programi Brodsko-posavske županije za razvoj poljoprivrede

Rad Sustava javnog navodnjavanja Orubica

Za troškove održavanja, usluge tekućeg i investicijskog održavanja, komunalne usluge, premije osiguranja, troškove energije i ostale rashode poslovanja Sustava javnog navodnjavanja Orubica u 2024. godini planirano je 63.200,00 eura u županijskom proračunu, a isplaćeno je 49.799,90 eura ili 5,95 % od ukupno realiziranih sredstava za potpore i poticanje ulaganje u poljoprivredi Upravnog odjela za gospodarstvo i poljoprivredu.

Izrada projektne tehničke dokumentacije Sustava navodnjavanja Biđ

U 2024. godini planirano je u Županijskom proračunu 50.217,00 eura za aktivnosti kapitalnog projekta budućeg sustava navodnjavanja Biđ, a realizirano je 48.904,24 eura ili 5,22 % ukupnih sredstava potpora i poticanja ulaganja Upravnog odjela, za troškove izrade osnovne projektne dokumentacije (idejni projekt, elaborat zaštite okoliša, studije izvodivosti i dr.).

Poticanje ulaganja u poljoprivredu od strane Brodsko-posavske županije

Ulaganje u programe biljne i stočarske proizvodnje iznosilo je 837.530,76 eura ili 89,46% odnosi se na:

1. Regionalni centar za biotehnoška istraživanja i razvoj Brodsko – posavske županije d.o.o.

2. Razvoj lovstva i obnova matičnog fonda divljači
3. Potpora radu 4 LAG-a: Zapadna Slavonija, Posavina, Slavonska Ravnica i FLAG
4. Program mjera protiv trihineloze i ostalih zaraznih bolesti svinja te neškodljivo uklanjanje životinjskog otpada
5. Sredstva za projekte za unaprjeđenje stočarske proizvodnje, umjetno osjemenjivanje i biljne proizvodnje
6. Povećanje broja svinja i poboljšanje kvalitete svinjskog mesa na obiteljskim gospodarstvima Brodsko-posavske županije u provedbi županijske udruge svinjogojaca
7. Rad konjogojskih i ostalih udruga poljoprivrednika
8. Kontrola plodnosti tla i unapređenje biljne proizvodnje
9. Sredstva za potpore osnivanja i rad udruga u poljoprivredi
10. Sredstva za potpore nastupa OPG-a na sajmovima, izložbama, natjecanje orača
11. Potpore mladim poljoprivrednicima
12. Subvencije poljoprivrednicima
13. Čišćenje i uređenje kanalske mreže
14. Zbrinjavanje napuštenih životinja.

Potpore male vrijednosti u poljoprivredi

U okviru realiziranih 837.530,76 eura iz Proračuna posebno ističemo Potpore male vrijednosti isplaćene za unaprjeđenje poljoprivrede na području BPŽ u 2024. godini.

Subvencije poljoprivrednicima za mjere iz Programa potpora male vrijednosti u poljoprivredi na području Brodsko-posavske županije za razdoblje 2021- 2027. godine u 2024. godini realiziralo je 463 obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava u iznosu od 421.310,01 eura.

Sredstva su realizirana za:

- Mjeru 1.9. Potpore za nabavku mehanizacije, strojeva i opreme za primarnu poljoprivrednu proizvodnju temeljem 196 ugovora sa OPG- ima ukupno je isplaćeno 237.157,42 eura,
- Mjeru 1.1. Potpore za unapređenje govedarstva – krava prvotelki svih pasmina temeljem 89 ugovora sa OPG-ima ukupno je isplaćeno 94.996,51 eura.
Temeljem prijave Brodsko-posavske županije na javni natječaj Ministarstva poljoprivrede i sklopljenog ugovora u proračun županije uplaćen je iznos od 43.839,60 eura u svrhu dodatnog financiranja Programa potpore za unapređenje govedarstva krava prvotelki svih pasmina na području Brodsko-posavske županije u 2024. godini, a ista su u 100 % iznosu isplaćena na račune 88 obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava.
- Mjeru 1.6. Potpora za umjetno osjemenjivanje temeljem 76 ugovora sa OPG-ima ukupno je isplaćeno 14.873,48 eura,
- Mjeru 1.10. Potpora za istraživačke radove i/ili projekte u poljoprivredi temeljem 2 ugovora sa znanstvenim institucijama ukupno je isplaćeno 13.365,00 eura.
- Mjera 2.3. Potpora za promociju proizvoda u korist poljoprivredne proizvodnje zahtjeve je podnijelo 12 korisnika, kojima je isplaćeno 17.078,00 eura

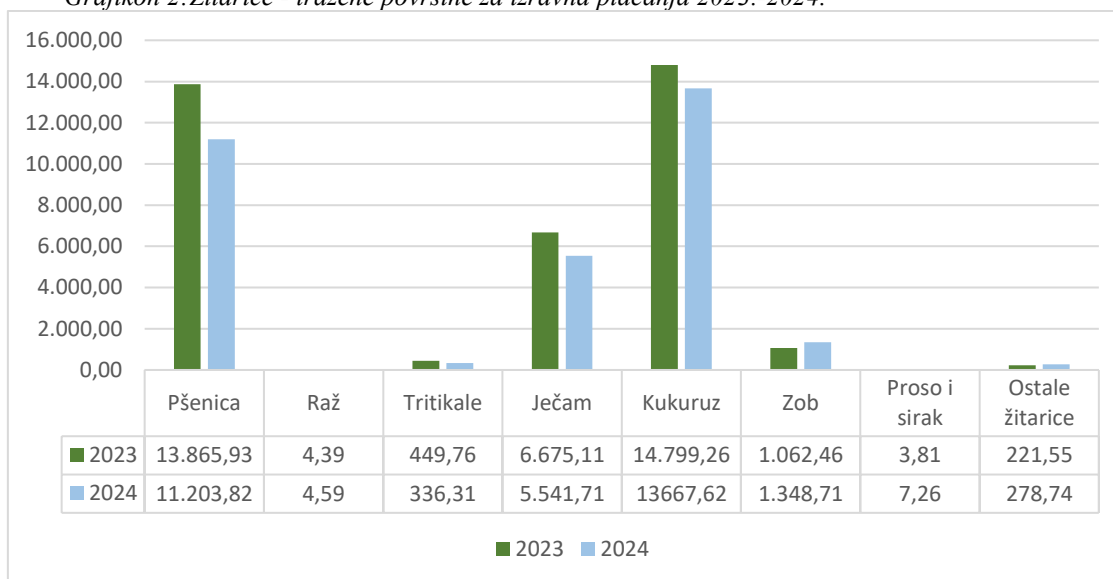
5. Biljna proizvodnja

Iz tablice 2. vidljiv je prikaz poljoprivrednih površina po kulturama u 2024. godini prijavljenih u sustav za izravna plaćanja Agenciji za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju.

Ukupna poljoprivredna proizvodnja u 2024. godini na području Brodsko-posavske županije odvijala se na 63.567,57 ha što je smanjenje za 1.007,81 ha ili 1,56 % poljoprivrednih površina u odnosu na 2023. godinu.

Najveća zasijanost poljoprivrednih površina u 2024. godini je tradicionalno sa žitaricama na 32.388,76 ha što je 4.693,51 ha ili 12,66 % manje u odnosu na 2023. godinu. Žitarice čine najviši udio od 50,95 % u ukupnim poljoprivrednim površinama.

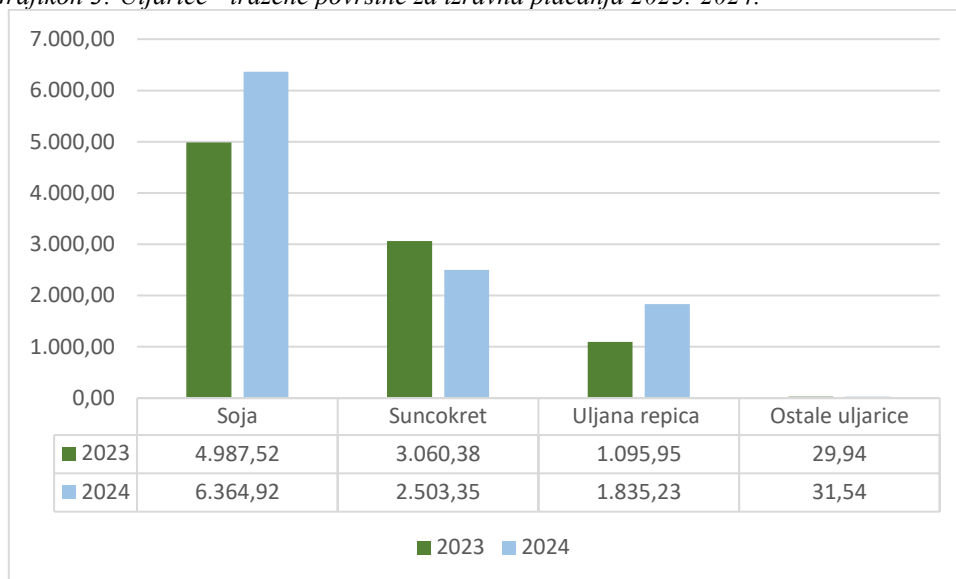
Grafikon 2: Žitarice - tražene površine za izravna plaćanja 2023.-2024.

Izvor: APPRRR

Dohodovnjia proizvodnja uljarica bila je na 10.735,04 ha što je više za 1.561,25 ha ili 17,02% u odnosu na 2023. godinu, a u ukupnim površinama participiraju s 16,89 %. Kod uljarica zabilježeno je povećanje na proizvodnim površinama soje koja se odvijala na 6.364 ha što je za 1.377,40 ha ili 27,62 % više zasijanih površina u odnosu na prethodnu godinu.

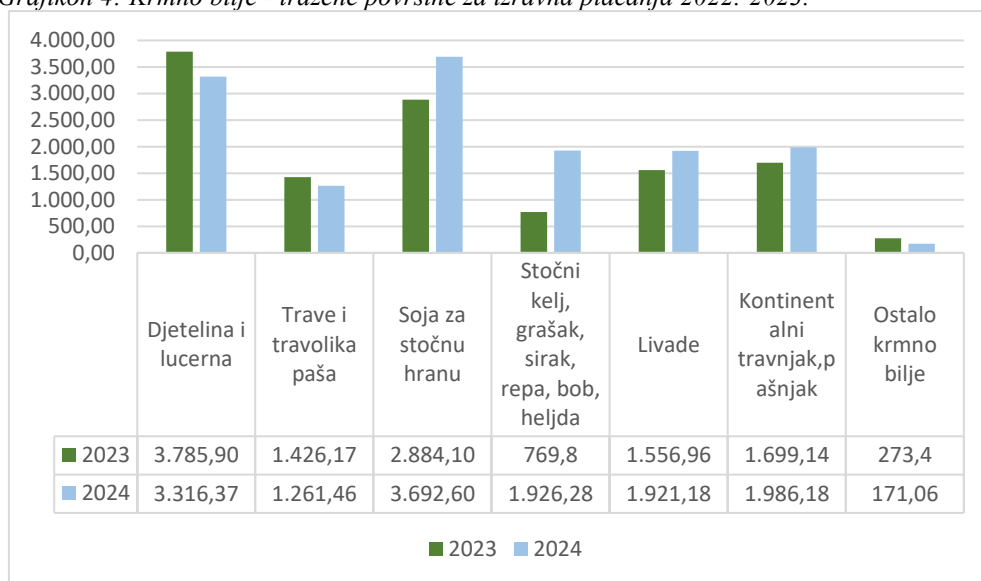
Grafikon 3: Uljarice - tražene površine za izravna plaćanja 2023.-2024.

Izvor: APPRRR

Površine pod krmnim biljem, livadama i pašnjacima iznose 14.275,13 ha što je za 1.879,66 ha više ili 15,16 % u odnosu na 2023. godinu, a u ukupnim površinama participiraju s 22,46 %. Od krmnih kultura najveća proizvodnja zabilježena je kod uzgoja soje za stočnu hranu na 3.692,60 ha ili 808,50 ha više (28,03%) u odnosu na 2023. godinu.

Grafikon 4: Krmno bilje - tražene površine za izravna plaćanja 2022.-2023.

Izvor: APPRRR

Do povećanja proizvodnje došlo je kod šećerne repe koja se odvijala na 777,00 ha ili 91,33% više u odnosu na prethodnu godinu.

Tablica 2: Poljoprivredne kulture i tražene površine za izravna plaćanja 2023.-2024.

Red. broj	Naziv kulture	2023.	2024.	Indeks povr. 24./23.	Udio u uk. površ. %
		Tražena površina (ha)	Tražena površina (ha)		
1.	Pšenica	13.865,93	11.203,82	80,80	17,63
2.	Raž	4,39	4,59	104,55	0,01
3.	Tritikale	449,76	336,31	74,78	0,53
4.	Ječam	6.675,11	5.541,71	83,02	8,72
5.	Kukuruz	14.799,26	13.667,62.	92,35	21,50
6.	Zob	1.062,46	1.348,71	126,94	2,12
7.	Proso i sirak	3,81	7,26	190,55	0,01
8.	Ostale žitarice	221,55	278,74	125,81	0,44
ŽITARICE		37.082,27	32.388,76	87,34	50,95
9.	Soja	4.987,52	6.364,92	127,62	10,01
10.	Suncokret	3.060,38	2.503,35	81,80	3,94
11.	Uljana repica	1.095,95	1.835,23	167,46	2,89
12.	Ostale uljarice	29,94	31,54	105,34	0,05
ULJARICE		9.173,79	10.735,04	117,02	16,89
13.	Djetelina i lucerna	3.785,90	3.316,37	87,60	5,22
14.	Trave i travolika paša	1.426,17	1.261,46	88,45	1,98
15.	Soja za stočnu hranu	2.884,10	3.692,60	128,03	5,81
16.	Stočni kelj, grašak, sirak, repa, bob, heljda	769,80	1.926,28	250,23	3,03
17.	Livade	1.556,96	1.921,18	123,39	3,02
18.	Kontinentalni travnjak, pašnjak	1.699,14	1.986,18	116,89	3,12
19.	Ostalo krmno bilje	273,40	171,06	62,57	0,27
KRMNO BILJE, LIV. I PAŠNJACI		12.395,47	14.275,13	115,16	22,46
20.	Šećerna repa	406,10	777,00	191,33	1,22
UKUPNO RATARSKE KULTURE		57.961,94	58.175,93	100,37	91,52
21.	Orah	952,99	930,52	97,64	1,46
22.	Šljiva	507,44	494,04	97,36	0,78
23.	Jabuka	175,83	170,85	97,17	0,27
24.	Lijeska	501,58	505,99	100,88	0,80
25.	Višnja	92,32	90,89	98,45	0,14
26.	Kruška	53,87	57,26	106,29	0,09
27.	Miješani nasad voćnih vrsta i ostali nasadi (aronija, sibirski borovnica)	561,02	517,95	92,32	0,81
28.	Ostale voćne vrste	89,79	116,39	129,62	0,18
UKUPNO VOĆE I VOĆNE VRSTE		2.934,84	2.883,89	98,26	4,54
29.	Vinogradi	106,55	93,81	88,04	0,15
UKUPNO VIŠEG. NASADI		3.041,39	2.977,70	97,91	4,68
UKUPNO POVRĆE		383,20	347,20	90,61	0,55
30.	Ljekovito bilje	10,22	5,91	57,83	0,01
31.	Kulture kratke ophodnje (šumarak, drveće i grmlja)	269,18	235,32	87,42	0,37
32.	Ne koristi se u polj. svrhe (ugar, travne trake, cvjetne trake)	1.813,76	1.825,51	100,65	2,87
SVEUKUPNO POLJ. POVRŠINA		64.575,38	63.567,57	98,44	100,00

Izvor: Agencija za plaćanje u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju, Agronet

5.1. Voćarstvo, povrtlarstvo i ekološka poljoprivreda

5.1.1. Voćarstvo

U Brodsko-posavskoj županiji djeluje više od 3.000 poljoprivrednih gospodarstava koji se bave voćarskom proizvodnjom na 2.883,89 ha u 2024. godini što je manje za 50,95 ha ili 1,74 % voćarskih proizvodnih površina u odnosu na 2023. godinu kako je vidljivo u tablici 2. U ukupnim površinama ukupno voće i voćne vrste participiraju s 4,54%.

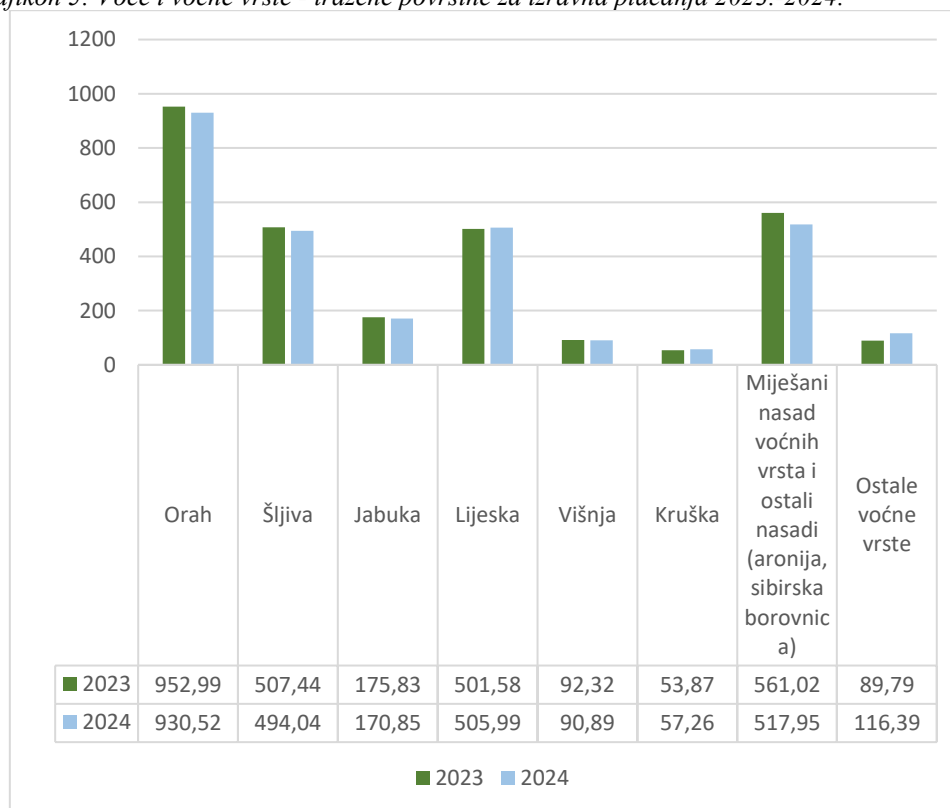
Od voćnih vrsta u odnosu na prethodnu godinu povećane su površine pod nasadima lijeske koje je bila uzgajana na 505,99 ha (više 4,41 ha ili 0,88 %), i kruške na 57,26 ha (više 3,39 ha ili 6,29 %), dok je kod ostalih voćnih vrsta zabilježeno stagniranje ili blagi pad.

Kao jedan od razloga povećanja nasada orašastog (lupinastog) voća je korištenje europskih sredstava potpora iz Programa ruralnog razvoja RH 2014.-2020. Mjera M6 – Razvoj poljoprivrednih gospodarstava i poslovanja Podmjera 6.3. Potpora razvoju malih poljoprivrednih gospodarstava.

Proizvodnja jabuka odvijala se na 170,85 ha u 2024. godini i bilježi se blagi pad, odnosno za 4,98 ha ili 2,83 % manje nego prethodne godine.

Određeni voćari obavljaju konverziju nasada gdje izvade određenu površinu nasada i sadnjom mladog voćnjaka osiguravaju perspektivu u bavljenju voćarstvom.

Grafikon 5: Voće i voćne vrste - tražene površine za izravna plaćanja 2023.-2024.

Izvor: APPRRR

5.1.2. Povrtlarstvo

Proizvodnja povrća u 2024. godine odvijala se na 347,20 ha ili 0,55 % površina prijavljenih za izravna plaćanja. Kod povrća se bilježi stagnacija, odnosno blagi pad za 36,00 ha ili 9,29 %, iako je procjena da je prijavljeno 30%-40% od ukupne proizvodnje povrća na području Županije. Većina proizvodnje povrća odvija se na vanjskim površinama i okućnicam, dok ima i svjetlih primjera plasteničke proizvodnje u Općinama Velika Kopanica, Garčin, Rešetari i Davor.

Kao svijetli primjer plasteničke proizvodnje povrća je poljoprivredni obrt „DOMI“, vlasnika Tomislava Špehara koji proširuje proizvodnju uz pomoć kredita i sredstava IPARD program Europske unije. Pogon je najveći na području Brodsko-posavske županije i stalno zapošljava jedanaest radnika, dok u sezoni berbe rajčice još dodatno zapošljava sezonsku radnu snagu. Opremljen je najsuvremenijom kompjuterski upravljanom opremom za prihranu biljaka, ekološki prihvatljivim grijanjem na drvenu biomasu s automatikom i energetskom zavjesom koja štedi čak do 50 posto energije grijanja zimi, a ljeti služi za zasjenu i tada smanjuje temperaturu objekta do 6 stupnjeva u odnosu na vanjsku okolinu. Ujedno obrt posjeduje pakirnicu i posebno skladište za čuvanje rajčice do plasmana na tržište. Prodaja je organizirana preko trgovačkog centra Plodine i Trgovačkog centra Slavonski Brod.

Prema dostupnim informacijama Ministarstva poljoprivrede, Uprave za stručnu podršku razvoju poljoprivrede i ribarstva bilježi se pad proizvodnje začinske paprike, dok je povećana proizvodnja konzumne i paprike za ajvar, pogotovo na navodnjavanim površinama.

5.1.3. Ekološka poljoprivreda

U Republici Hrvatskoj bilježi se značajan trend rasta u bavljenju ekološkom poljoprivredom u kojoj je u 2023. godini je podneseno zahtjeva za 123.223,13 ha ekološke proizvodnje, a **u 2024. godini podneseno je zahtjeva za 125.665,00 ha** što je povećanje za 2.441,87 ha ili 1,98 %.

Zajedničkom poljoprivrednom politikom (ZPP) je utvrđen opći okvir za razvoj poljoprivrede u EU za razdoblje 2014. – 2020. Cilj je novih odredaba uspostaviti održivu konkurentnost kako bi se postigao gospodarski održiv sektor proizvodnje hrane te održivo gospodarenje prirodnim resursima EU u kojemu je ekološka proizvodnja prepoznata kao ključan element.

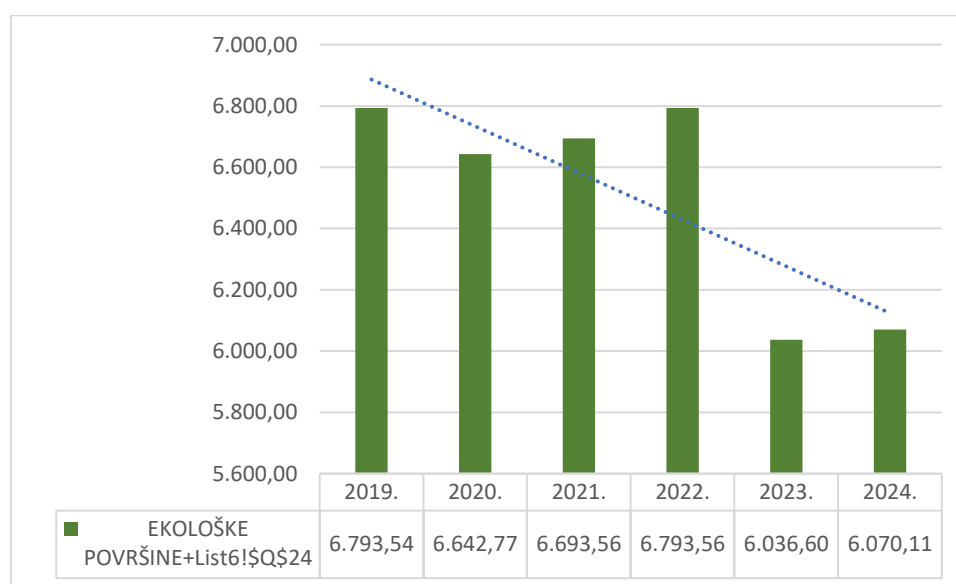
U Brodsko-posavskoj županiji registrirano je 970 fizičkih i pravnih ekoloških proizvođača koji su prema podacima u 2024. godini zasnovali proizvodnju na 6.070,11 ha, što je 33,51 ha ili 0,55 % više površina nego prethodne godine, i čini 4,83 % u ukupnoj ekološkoj proizvodnji u RH.

Tablica 3. Biljna ekološka proizvodnja u razdoblju 2019.-2024. godine

	2019.	2020.	2021.	2022.	2023.	2024.
BPŽ (ha)	6.793,54	6.642,77	6.693,56	6.793,56	6.036,60	6.070,11
RH (ha)	104.961,0	108.659,0	117.674,3	124.269,68	123.223,13	125.665,00

Izvor: Agencija za plaćanje u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju, Agronet

Grafikon 6: . Biljna ekološka proizvodnja u razdoblju 2019.- 2024. godine u BPŽ

Izvor1: APPRRR

6. Proizvodni pokazatelji stočarske proizvodnje

6.1. Govedarstvo

Ukupan broj krava u Republici Hrvatskoj za 2024. godinu prema podacima Ministarstva poljoprivrede, Hrvatske agencije za poljoprivredu i hranu bilježi pad brojnog stanja sa 132.594 krava na 129.285 krava što je za 3.309 krava (2,50 %) manje u odnosu na prethodnu godinu.

Na području Brodsko-posavske županije u 2024. ukupno je bilo 5.027 krava što je za 334 (6,23 %) manje krava u odnosu na 2023. kada je bilo 5.361 krava.

U Brodsko-posavskoj županiji je tijekom 2024. godine bilo 112 isporučitelja (tablica 8.) s isporučenih ukupno 11.110.944 kg kravljeg mlijeka (tablica 9.).

Usporedni pokazatelji s 2023. godinom ukazuju na smanjenje za 6 isporučitelja ili 5,08% s udjelom od 4,19% od ukupnih isporučitelja u RH, dok je isporučenog mlijeka 161.254 kg više ili 1,47% s udjelom od 2,93% od ukupnog isporučenog mlijeka u Republici Hrvatskoj.

U Brodsko-posavskoj županiji nalazi se ured Ministarstva poljoprivrede, Hrvatske agencije za poljoprivredu i hranu u Slavonskom Brodu koji na području županije prikuplja i u Središnji laboratorij za kontrolu mlijeka u Križevce dostavlja uzorke pojedinačnih životinja koje su u kontroli mliječnosti.

Tablica 2: Broj isporučitelja kravljeg mlijeka

Županija	Broj isporučitelja mlijeka						Udio Ukup (%)	Indeks 23./22.
	2019.	2020.	2021.	2022.	2023.	2024.		
BPŽ	161	153	143	127	118	112	4,19	94,92
RH	5.473	4.750	4.115	3.480	2.939	2.674	100	90,98

Izvor2: Hrvatska agencija za poljoprivredu i hranu

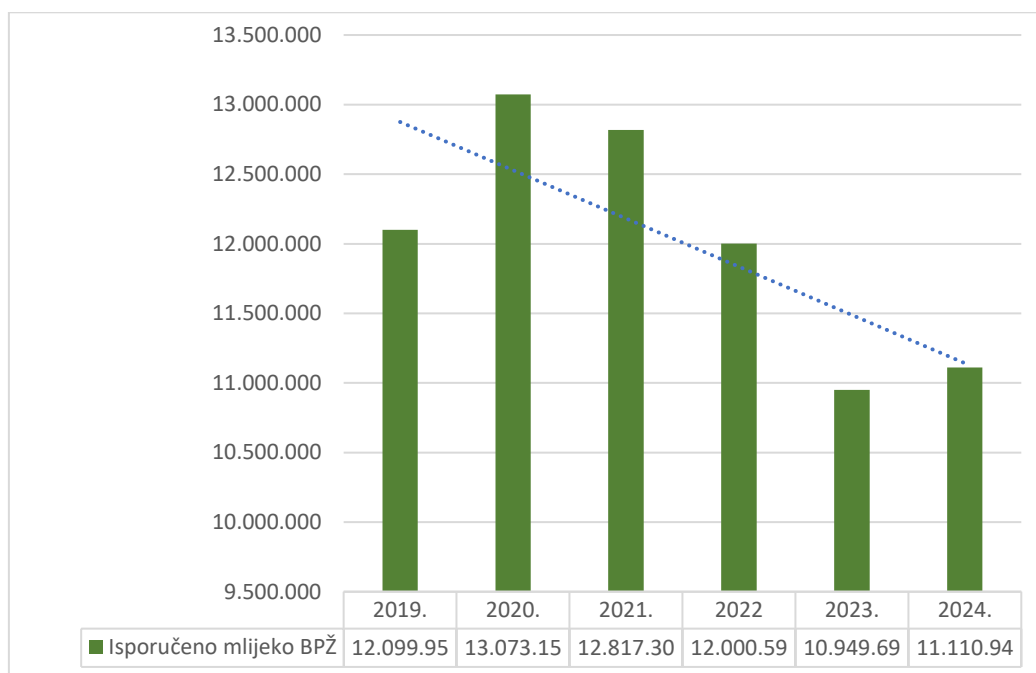
Tablica 3: Isporučene količine kravljeg mlijeka

Isporučene količine kravljeg mlijeka						
Županija	2019.	2020.	2021.	2022.	2023.	2024.
	Isporučeno mlijeko (kg)	Isporučeno mlijeko (kg)	Isporučeno mlijeko (kg)	Isporučeno mlijeko (kg)	Isporučeno mlijeko (kg)	Isporučeno mlijeko (kg)
BPŽ	12.099.959	13.073.158	12.817.305	12.000.594	10.949.690	11.110.944
RH	435.606.090	434.220.206	428.665.190	405.425.392	376.980.383	378.681.241

Izvor: Hrvatska agencija za poljoprivredu i hranu

Uz stručne servise, od 2018. do 2020. godine poljoprivredna gospodarstva imaju osiguranu značajnu financijsku potporu kroz Program potpore proizvođačima radi obnove narušenog proizvodnog potencijala u sektoru govedarstva za razdoblje od 2018. do 2020. godine, u ukupnom iznosu od 195.000.000 kuna. Naime, kroz svaku od tri godine programskog razdoblja predviđen je iznos od 65.000.000 kuna po godini, od čega za uzgoj junica 45.000.000 kuna i 20.000.000 kuna za kupnju junica.

Grafikon 7: Gospodarstva koja se bave proizvodnjom mlijeka u BPŽ od 2019. do 2024.

Izvor: Hrvatska agencija za poljoprivredu i hranu

Izvorne pasmine goveda

Buša, istarsko govedo i slavonsko-srijemski podolac hrvatske su izvorne pasmine goveda te predstavljaju bogato genetsko nasljeđe. Zaštita ovih ugroženih pasmina određena je „Nacionalnim programom očuvanja izvornih i zaštićenih pasmina domaćih životinja u Republici Hrvatskoj“, a zbog primijenjenih mjera agrarne politike i organizirane provedbe uzgojnih programa postupno raste njihova populacija. Služba za razvoj govedarstva u suradnji sa uzgojnim udruženjima (Udruga uzgajivača buše, Savez uzgajivača istarskog goveda, Udruga uzgajivača slavonsko-srijemskog podolca) koordinira provedbu uzgojnih programa, pri čemu je plansko vođenje uzgoja na temelju vjerodostojne matične evidencije jedna od najvažnijih uzgojnih aktivnosti.

Slavonsko-srijemski podolac

Nekada se ova pasmina goveda uzgajala uglavnom zbog korisnog rada i proizvodnje, te cijenjenog govedeg mesa. Proizvodnja mlijeka je skromna (do 1000 litara u laktaciji). Slavonsko – srijemski podolac vrlo je skromnih hranidbenih prohtjeva, te se veći dio godine drži na paši. Zbog male populacije slavonsko – srijemski podolac je definiran kao kritično ugrožena pasmina, na čijoj zaštiti i očuvanju od 2008. godine djeluje Udruga uzgajivača slavonsko – srijemskog podolca.

Prema broječanim pokazateljima u 2024. godini na području Republike Hrvatske registrirano je 52 stada sa 361 krave (26 više nego 2023.) i 31 bik, a na području Brodsko-posavske županije 16 stada sa 142 krave i 4 bika.

6.2. Svinjogojstvo

Podaci u tablici 10. se temelje na mjesečnim / godišnjim dojavama sa velikih farmi te sa obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava / OPG-a / kod kojih se provodi uzgojno selekcijski rad. Podaci se prikazuju po svakom pojedinom područnom uredu Ministarstva poljoprivrede, Hrvatske agencije za poljoprivredu i hranu te po farmama za svaku pojedinu županiju i to kroz pasminsku strukturu uzgojno valjanih muških i ženskih grla.

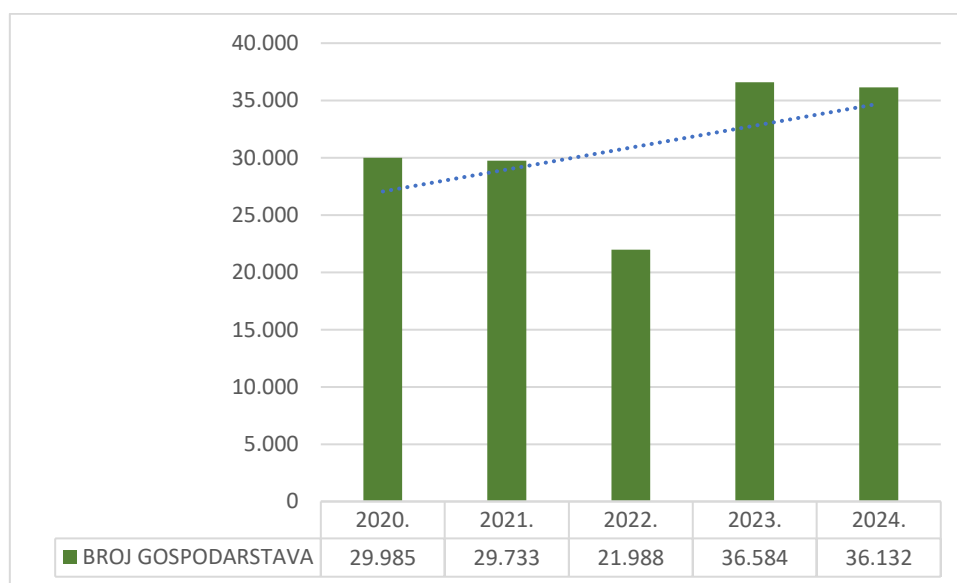
U 2024. godini na području Republike Hrvatske evidentirano je 36.132 gospodarstva sa 862.457 svinja svih kategorija što je smanjenje za 452 gospodarstava, i smanjenje za 99.006 svinja u odnosu na 2023. godinu.

Tablica 4: Ukupan broj gospodarstava, svinja svih kategorija u RH i broj krmača u BPŽ

GODINA	BROJ GOSPODARSTAVA	BROJ SVINJA SVIH KATEGORIJA	BROJ KRMAČA POD KONTR. POIZVODNOSTI BPŽ
2020.	29.985	1.033.000	201
2021.	29.733	972.000	314
2022.	21.988	945.000	270
2023.	36.584	961.443	280
2024.	36.132	862.457	295

Izvor: Hrvatska agencija za poljoprivredu i hranu

Grafikon 8: Svinjogojstva u Republici Hrvatskoj od 2020. do 2024.

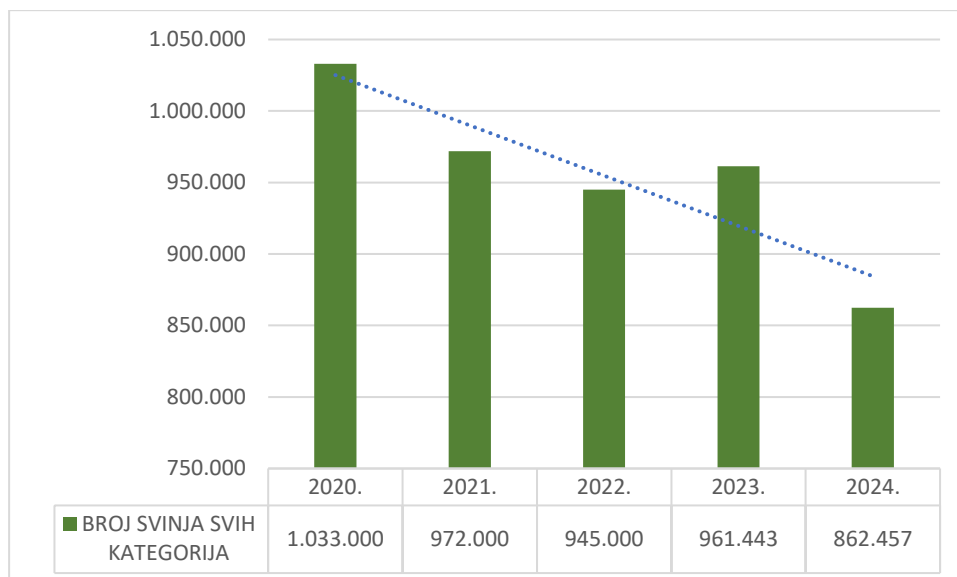

Izvor: Hrvatska agencija za poljoprivredu i hranu

Broj krmača pod kontrolom proizvodnosti u BPŽ u 2024. godini iznosio je 295, što je 15 krmača više u odnosu na 2023. godinu, to je 0,9 % od ukupnog broja krmača pod kontrolom proizvodnosti u RH.

U Program ruralnog razvoja uvrštena je mjera **Dobrobit životinja** koja svinjogojcima omogućava dodatne potpore ako primjenjuju nad standarde u proizvodnji. Navedene potpore iznose 28,50 eura po uvjetnom grlu svinja u tovu te 177,75 eura po uvjetnom grlu krmače i nazimice uz 65,13 eura godišnje po gospodarstvu za izradu plana hranidbe. Raspoloživa sredstva za ovu mjeru iznose 19.908.421,26 eura.

Grafikon 9: Ukupni broj svinja u proizvodnji 2020. - 2024.

Izvor3: Hrvatska agencija za poljoprivredu i hranu

Izvorne pasmine svinja

Na području Brodsko-posavske županije evidentirano je 54 jedinki uzgojno valjanih krmača crne slavonske svinje u 2024. godini. Na području Republike Hrvatske ukupno je 1.477 krmača crne slavonske svinje bilo obuhvaćeno uzgojno selekcijskim radom u 2024. godini, što je smanjenje za 185 krmača u odnosu na prethodnu godinu.

Od izvornih pasmina u Republici Hrvatskoj uzgojno selekcijskim radom u 2024. godini obuhvaćeno je i 130 mangulica.

6.3. Ovčarstvo

Prema podacima koji se nalaze u jedinstvenom registru ovaca i koza, u Republici Hrvatskoj u 2024. godini uzgajalo se oko 557.784 ovaca, od čega se uzgojno selekcijski rad provodio u populaciji od 36.668 grla uzgojno valjanih ovaca.

Prema podacima iz jedinstvenog registra ovaca i koza u 2024. godini, a prikazanih u tablici broj 7., u Brodsko-posavskoj županiji uzgaja se 16.025 ovaca kod 539 posjednika.

Uzgojno selekcijski rad tijekom 2024. godine provodio se na populaciji od 497 uzgojno valjanih ovaca ili 13 grla više u odnosu na 2023., odnosno 2,6% više nego 2023. godine, kod 8 uzgajivača.

U Brodsko-posavskoj županiji proizvedeno je i isporučeno 45.450 kg ovčjeg mlijeka odnosno 2,3% od ukupno isporučenog u RH od 2 isporučitelja ovčjeg mlijeka.

Tablica 5: Broj posjednika/uzgajivača i ovaca

Godina	Broj posjednika	Broj raspl. ovaca	Broj uzgajivača upisanih u upisnik uzgojno valjanih	Broj uzgojno valjanih
2020.	661	44.290	8	643
2021.	578	12.183	8	733
2022.	573	10.242	7	546
2023.	560	12.114	7	484
2024.	539	16.025	8	497

Izvor4: Hrvatska agencija za poljoprivredu i hranu

Broj uzgojno valjanih grla hrvatskih izvornih pasmina ovaca

Cigaja je hrvatska izvorna pasmina koja se uzgaja ponajviše na području Slavonije i Baranje, u kvalitetnijim hranidbenim uvjetima pa je cigaja naša tjelesno najrazvijenija pasmina ovaca. Veličina populacije u RH je 1.260 grla ovaca, dok je na području Brodsko-posavske županije 244 grla ili 19,37% u odnosu na ukupan broj u RH, a uzgaja se isključivo radi proizvodnje mesa.

6.4. Kozarstvo

U Republici Hrvatskoj uzgaja se oko 69.262 koza, a u Brodsko-posavskoj županiji 654 grla koza s udjelom od 0,94 % u odnosu na ukupan broj koza prikazanih u tablici 8.

Brojno stanje uzgojno valjanih koza u Republici Hrvatskoj je u padu u odnosu na 2023. godinu i iznosi 5.052 grla koza manje, dok je u Brodsko-posavskoj županiji manje za 120 grla koza ili 15,50 %.

Tablica 6: Broj posjednika/uzgajivača i koza u RH i BPŽ

Godina	Broj koza RH	Broj koza BPŽ	% BPŽ/RH
2020.	85.903	896	1,04
2021..	71.872	657	0,91
2022.	65.227	708	1,09
2023.	74.314	774	1,15
2024.	69.262	654	0,94

Izvor: Hrvatska agencija za poljoprivredu i hranu

6.5. Peradarstvo

Izvorne pasmine peradi

Uzgojno selekcijski rad kod kokoši hrvaticice u Republici Hrvatskoj provodio se na 2.406 kljunova kod 89 uzgajivača. U odnosu na 2023. godinu zabilježeno je povećanje za 65 komada uzgojno valjane populacije.

U 2024. godini u Brodsko-posavskoj županiji provodio se na 49 kljunova s udjelom od 2,04% matičnih kljunova kokoši hrvaticice u odnosu na ukupan broj kljunova u RH, prikazanih u tablici 9.

Tablica 7: Broj uzgajivača i umatičenih kljunova kokoši hrvaticice na području BPŽ

Godina	Broj uzgajivača	Broj kljunova
2020.	5	114
2021.	4	77
2022.	3	90
2023.	2	19
2024.	5	49

Izvor: Hrvatska agencija za poljoprivredu hranu

Proizvodnja jednodnevnih pilića za tov

Prema ukupnoj bilanci jednodnevnih pilića za tov ukupna proizvodnja brojlera u BPŽ tijekom 2024. godine, kako je vidljivo u tablici 10., iznosila je 1.419.512 komada ili 3,36 % više nego 2023. kod 19 posjednika ili 2 manje u odnosu na godinu prije.

U ukupnom broju komada na razini RH u 2024. godini, Brodsko-posavska županija participira s 3,38 %.

Tablica 8: Proizvodnja peradi na području BPŽ

Proizvodnja peradi				
	2023.		2024.	
	Broj komada	Ukupno posjednika	Broj komada	Ukupno posjednika
BPŽ	1.373.310	21	1.419.512	19
RH	39.273.815	299	42.049.035	301

Izvor: Hrvatska agencija za poljoprivredu hranu

U skladu s iskustvima poduzetnika Brodsko-posavske županije u uzgoju peradi posluje se na principu “ugovorene proizvodnje” za poznatog kupca (KOKA d.d. iz Varaždina) u vlastitom peradarniku. Za potrebe tržišta poduzetnici mogu sklopiti poslovnu suradnju sa poznatim kupcima (Valipile d.o.o. iz Sesveta, Perutnina Ptuj – PIPO iz Čakovca, te inozemnih klaoničara peradi).

Na području Brodsko-posavske županije registrirano je 19 uzgajivača brojlera koji su isporučili na klanje ukupno 1.419.512 kljunova, 46.202 kljunova više nego 2023. godine ili 3,36 % više.

6.6. Konjogojstvo

Od utemeljenja Središnjeg registra kopitara, sustavnog obilježavanja životinja i registracije u Jedinstveni registar domaćih životinja broj upisanih kopitara bilježi kontinuirani rast na godišnjoj razini od 1,5 do 5,5%, uz jedini izuzetak u 2014. godini kada je utvrđen pad broja konja od 1,5%.

Navedeni trend nastavljen je i u 2024. godini, kada je u Središnjem registru kopitara registrirano sveukupno 43.366 kopitara, što je za 3.308 kopitara (8,26%) više u odnosu na 2023. godinu.

Navedeni broj kopitara nalazi se u vlasništvu 7.847 uzgajivača konja, a 2023. je bilo 7.785 vlasnika što je povećanje broja uzgajivača za 62 ili 0,80 %.

Prema podacima Ministarstva u Brodsko-posavskoj županiji u 2024. godini registrirana su 2.471 aktivna grla kopitara (porast za 169 grla ili 7,34% u odnosu na 2023.), a koja se nalaze u vlasništvu 434 uzgajivača.

Izvorne i zaštićene pasmine konja

Izvorne i zaštićene pasmine kopitara obzirom na svoju veličinu populacije te na temelju ostalih propisanih parametara na temelju kojih se određuje status ugroženosti populacije životinja, upisane su u Popis izvornih i zaštićenih pasmina i sojeva domaćih životinja te njihov potrebit broj (NN 127/98, 70/09, 73/03).

Na području Brodsko-posavske županije u 2024. godini bila su registrirana 1.985 aktivna grla izvornih i zaštićenih pasmina konja u 353 posjednika.

Najbrojnije pasmine konja na području Brodsko-posavske županije u 2024. godini bile su izvorne i zaštićene pasmine: hrvatski hladnokrvnjak sa 1.164 grla (99 grla više u odnosu na 2023. ili 9,30%), lipicanac sa 532grla (4 grla manje u odnosu na 2023.) i hrvatski posavac sa 289 grla (46 grla više u odnosu na 2023. ili 18,93%).

6.7. Pčelarstvo

Provedba uzgojnog programa iz pčelarstva u 2024. godini na području Brodsko-posavske županije provodila se kod 357 registrirana uzgajivača na 17.248 pčelinjih zajednica.

Broj pčelara na državnoj razini je 9.036 registrirana uzgajivača na 446.372 pčelinjih zajednica ili 3.936 manje pčelinjih zajednica u odnosu na 2023. godinu.

U tablici broj 11. prikazan je broj pčelara i pčelinjih zajednica na području Brodsko-posavske županije i Republike Hrvatske u 2023. i 2024. godini.

Tablica 9. Broj pčelara i pčelinjih zajednica

Županija	Broj pčelara		Broj pčelinjih zajednica		Indeks pčelinje zajednice 24./23.
	2023.	2024.	2023.	2024.	
Brodsko-posavska	388	357	18.154	17.248	95,01
Republika Hrvatska	9.135	9.036	450.308	446.372	99,13

Izvor; Hrvatska agencija za poljoprivredu i hranu

7. ANALIZA POTICAJNIH MJERA VLADE RH NA PODRUČJU BPŽ

7.1. Izravne potpore

Svrha izravnih potpora je osigurati dugotrajnu održivost aktivnih poljoprivrednika koji obavljaju poljoprivrednu djelatnost. Dodjeljuju se za proizvodnju, uzgoj ili sadnju poljoprivrednih proizvoda, za uzgoj ili držanje stoke, kao i za održavanje poljoprivredne površine u stanju pogodnom za pašu ili uzgoj.

U izravne potpore ubrajamo izravna plaćanja koja se sastoje od potpore po površini i proizvodno vezanih potpora u stočarstvu i ratarstvu. Da bi ostvarili izravnu potporu poljoprivrednici koji obavljaju poljoprivrednu djelatnost trebaju biti upisani u Upisnik poljoprivrednih gospodarstava. Poljoprivredno zemljište koje je predmet izravne potpore mora biti upisano u ARKOD sustav, a sva stoka evidentirana u Jedinственном registru domaćih životinja (JRDŽ).

Poljoprivrednici zainteresirani za izravne potpore pri obavljanju poljoprivredne djelatnosti na svojem gospodarstvu moraju poštivati niz uvjeta propisanih **Pravilnikom o provedbi izravne potpore i IAKS mjera ruralnog razvoja**. U obzir treba uzeti i **Pravilnik o višestrukoj sukladnosti** koji propisuje dobre poljoprivredne i okolišne uvjete i standarde upravljanja kojih se poljoprivrednici trebaju pridržavati na svim poljoprivrednim površinama koje koriste kao i pri držanju životinja.

7.2. Ruralni razvoj

Ruralni razvoj kao drugi stup Zajedničke poljoprivredne politike financiran je sredstvima Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj (EPFRR), a dugoročni cilj je povećanje konkurentnosti poljoprivrede, održivo upravljanje prirodnim resursima i uravnotežen razvoj ruralnih krajeva.

Program ruralnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje 2014. – 2020. službeno je odobren sredinom 2015. godine. Njegova ukupna alokacija iznosi 2.383.000.000 eura, od čega se 2.026.000.000 eura financira iz Europskog fonda za ruralni razvoj (EPFRR), a ostatak iz sredstava nacionalnog proračuna Republike Hrvatske. Programom je definirano 16 mjera koje imaju za cilj povećanje konkurentnosti hrvatske poljoprivrede, šumarstva i prerađivačke industrije, ali i unaprjeđenja životnih i radnih uvjeta u ruralnim područjima općenito.

Nastavno na završetak programskog razdoblja 2014.-2020. za čije projekte se još uvijek isplaćuju sredstva potpore, službeno je donesen 2. prosinca 2021. godine, a stupio na snagu 01. siječnja 2023. godine novi Strateški plan Zajedničke poljoprivredne politike za još snažnijim usmjeravanjem poljoprivrede na rezultate i uspješnost poslovanja.

Republici Hrvatskoj je u okviru STRATEŠKOG PLANA ZPP-a 2023. 2027. - mjere poljoprivredne politike koje se financiraju iz proračuna EU-a: izravna plaćanja, mjere ruralnog razvoja, sektorske mjere ukupno dostupno 3,42 milijardi EUR-a.

7.3. Zajednička organizacija tržišta

Zajednička organizacija tržišta (ZOT) je niz instrumenata i mjera reguliranih EU zakonskim okvirom koje se koriste na EU tržištu kako bi se stabilizirale cijene i ponuda poljoprivrednih proizvoda.

One su čest i brz odgovor na neravnoteže na tržištu i krizne situacije jer kroz interventna plaćanja u slučaju poremećaja na tržištu ili u slučaju određene nestabilnosti ublažavaju posljedice za poljoprivrednike.

Zajednička organizacija tržišta uključuje:

- vinsku omotnicu sa slijedećim mjerama: Ulaganja u vinarije i marketing vina; Promidžba na tržištima trećih zemalja; Restrukturiranje i konverzija vinograda; Informiranje u državama članicama i Obavijesti),
- stočarstvo sa slijedećim mjerama: pčelarstvo i dostava podataka sektoru mlijeka i mliječnih proizvoda,
- horizontalne mjere uključuju: školska shema 2019/2020; uvozne i izvozne dozvole; javne intervencije i privatno skladištenje te mjere informiranja i promocije,

7.4. Nacionalne potpore

Nacionalna potpore uključuje slijedeće potpore: sektor konjogojstva; početak rada proizvođačkih organizacija; obnova proizvodnog potencijala u sektoru govedarstva; unaprjeđenje proizvodnog potencijala u sektoru mesnog govedarstva u sustavu krava-tele, uzgoju ovaca i koze te izvornih pasmina peradi; školski medni dan s hrvatskih pčelinjaka; potpora za proizvodnju šećerne repe.

7.5. Pomorstvo i ribarstvo

Europski fond za pomorstvo i ribarstvo 2014. – 2020. (EFPR) osigurava sredstva ribarskoj industriji i ribarima kako bi se prilagodili novim uvjetima u sektoru i postigli gospodarsku i ekološku održivost. Fond promiče ekološko ribarstvo i ekološke metode proizvodnje, te potiče i održiv razvoj u ribarskim područjima. Kroz njega se financiraju razne aktivnosti od istraživanja tržišta do modernizacije flote i smanjenja ribarskih kapaciteta što ga čini bitnim za upravljanje europskim ribarskim sektorom.

Operativni program za pomorstvo i ribarstvo RH 2014. – 2020. (OPPiR) se financira kroz Europski fond za pomorstvo i ribarstvo (EFPR). Ukupna financijska alokacija za OPPiR iznosi oko 350 milijuna eura, od čega je udio EU sredstava 252,6 milijuna eura. Program obuhvaća preko 36 mjera usmjerenih na cjelokupni sektor ribarstva, od slatkovodnog i morskog uzgoja, slatkovodnog i morskog ulova, ribarske infrastrukture pa do razvoja zajednica i područja ovisnih o ribarstvu.

7.6. Isplaćene potpore za Brodsko-posavsku županiju u razdoblju 2023.-2024.

U tablici broj 12. daje se pregled ukupno isplaćenih potpora po mjerama za Brodsko-posavsku županiju za 2022. i 2023. godinu.

Putem jedinstvenog zahtjeva za sve mjere potpore poljoprivredi u 2024. godini s područja Brodsko-posavske županije ostvareno je 48.343.798,05 eura što je za 4.528.911,87 eura ili 8,57% manje isplaćenih sredstava u usporedbi s 2023. godinom.

Tablica 10: Pregled ukupno isplaćenih potpora po mjerama za BPŽ od 2023-2024.

Red. broj	Naziv mjere	2023. eura	2024. eura	Indeks 24/23
1.	IZRAVNA PLAĆANJA – EFJP	22.712.865,27	22.813.338,33	100,44
2.	MJERE ZAJEDNIČKE ORGANIZACIJE TRŽIŠTA – EFJP	2.774.742,66	2.969.626,72	107,02
3.	PROGRAM RURALNOG RAZVOJA – EPFRR	21.765.661,70	15.550.958,70	71,45
4.	NACIONALNA PLAĆANJA	5.619.040,29	7.009.874,30	124,75
SVEUKUPNO		52.872.709,92	48.343.798,05	91,43

Izvor: Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju

7.7. Isplata svih mjera poljoprivredne politike po županijama u 2024. godini

U tablici 13. prikazane su ukupno isplaćena sredstva po svim mjerama poljoprivredne politike po županijama u periodu od 01.01.2023. do 31.12.2024. godine.

Za sveukupne potpore poljoprivredi u Republici Hrvatskoj po županijama s obzirom na poljoprivredne površine, sveukupno isplaćene potpore iznose 920.319.042,06 eura što je 87.341.230,78 eura ili 8,67 % manje isplaćenih potpora nego 2023. godine.

Ukupno isplaćene potpore poljoprivredi u Brodsko-posavskoj županiji iznosile su 48.343.798,05 eura s udjelom od 5,25 % u ukupnim potporama u Republici Hrvatskoj, što BPŽ svrstava na 7. mjesto po iznosu isplaćenih potpora.

Tablica 11: Ukupna isplata potpora svih mjera poljoprivredne politike po županijama u razdoblju 01.01.2023. - 31.12.2024. godine

Županija	Ukupno isplaćene potpore 2023. (eura)	Ukupno isplaćene potpore 2024. (eura)	Udio u ukupnim potporama 2024. %	Index 2024/2023
1. Bjelovarsko-bilogorska	67.882.361,89	53.587.916,28	5,82	78,94
2. Brodsko-posavska	52.872.709,92	48.343.798,05	5,25	91,43
3. Dubrovačko-neretvanska	13.241.758,92	10.790.303,24	1,17	81,49
4. Grad Zagreb	60.991.896,27	62.895.190,90	6,83	103,12
5. Istarska	36.317.803,60	32.245.965,76	3,60	88,30
6. Karlovačka	28.800.187,29	25.201.724,54	2,74	87,51
7. Koprivničko-križevačka	56.445.019,16	45.572.041,37	4,95	80,74
8. Krapinsko-zagorska	21.389.434,41	15.539.898,96	1,69	72,65
9. Ličko-senjska	51.081.865,09	33.417.623,04	3,63	65,42
10. Međimurska	21.419.129,26	20.884.197,29	2,27	97,50
11. Osječko-baranjska	160.453.031,27	153.736.638,66	16,70	95,81
12. Požeško-slavonska	29.152.957,65	27.419.329,77	2,98	94,05
13. Primorsko-goranska	19.508.069,43	25.900.366,44	2,81	132,77
14. Sisačko-moslavačka	54.659.003,33	42.409.382,24	4,61	77,59
15. Splitsko-dalmatinska	32.592.358,17	38.074.304,45	4,14	116,82
16. Šibensko-kninska	24.059.816,38	19.707.088,73	2,14	81,91
17. Varaždinska	24.074.486,19	20.527.000,10	2,23	85,26
18. Virovitičko-podravska	63.482.318,70	58.067.591,00	6,31	91,47
19. Vukovarsko-srijemska	97.950.499,46	101.764.066,50	11,06	103,89
20. Zadarska	49.200.663,39	48.381.296,72	5,26	98,33
21. Zagrebačka	42.084.903,06	35.853.318,02	3,90	85,19
SVEUKUPNO	1.007.660.272,84	920.319.042,06	100,00	91,33

Izvor: Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju

7.8. Obnavljanje i održavanje kanala III i IV reda

Vrijednost izvedenih radova na obnavljanju i održavanju kanala na području Brodsko-posavske županije u 2024. godini ukupno je iznosila **1.299.587,92 eura, što je povećanje sredstava u odnosu na 2023. godinu za 920.188,02 eura, odnosno 242,54%.**

Ukupna dužina kanalske mreže III i IV reda s održanim kanalima i rasporedom sredstava utrošenih za poslove održavanja za dva slivna područja iznosi:

- VGI «Brodsko posavina» Slavonski Brod, od ukupno 2.707,560 km kanalske mreže, održavano je 1.045,39 km ili 38,62 % i utrošeno 651.902,99 eura.
- VGI «Šumetlica-Crnac» Nova Gradiška, od ukupno 1.225,100 km kanalske mreže, održavano je 670,45 km ili 54,72 % i utrošeno 647.684,93 eura.

7.9. Rekapitulacija realiziranih izravnih plaćanja i potpora u poljoprivredi Brodsko-posavske županije 2022. - 2024.

Tablica 14. Rekapitulacija realiziranih izravnih plaćanja, mjera i potpora u poljoprivredi BPŽ 2022.-2024.

Red br.	NAMJENA	ISPLAĆENA POTPORA (EUR-a)			INDEKS POTPORA 24//23	UDIO U UKUPNIM POTPORAMA U 2024. (%)
		2022..	2023.	2024.		
DRŽAVNA POTPORA POLJOPRIVREDI I RURALNOM RAZVOJU						
1.	Izravna plaćanja	22.694.640,08	22.712.865,27	22.813.338,33	100,44	45,10
2.	Mjere tržišne potpore - EFJP	3.043.365,63	2.774.742,66	2.969.626,72	107,02	5,87
3.	Program ruralnog razvoja	18.411.464,10	21.765.661,70	15.550.958,70	71,45	30,75
4.	Nacionalna plaćanja	2.412.257,45	5.619.040,29	7.009.874,30	124,75	13,86
Ukupno izravna plaćanja, potpore, ruralne mjere i nacionalna plaćanja		46.561.727,26	52.872.309,92	48.343.798,05	91,44	95,58
5.	Održavanje kanala	1.280.134,26	379.399,90	1.299.587,92	342,54	2,57
UKUPNO:		47.841.861,52	53.251.709,82	49.643.385,97	93,22	98,15
PRORAČUNSKA SREDSTVA BRODSKO-POSAVSKE ŽUPANIJE ZA RAZVOJ POLJOPRIVREDE						
6.	Programi, ulaganja, subvencije	889.782,57	831.437,95	837.530,76	100,73	1,85
SVEUKUPNO:		48.731.644,09	54.083.147,77	50.480.916,73	93,34	100

Iz podataka prikazanih u tablici 14. vidljivo je slijedeće:

1. Sveukupno ostvarene novčane potpore za razvoj poljoprivrede Brodsko-posavske županije u 2024. godini iz europskog, državnog i županijskog proračna iznose **50.480.916,73 eura i manja su za 3.602.231,04 eura, odnosno 6,66 % u usporedbi sa 2023. godinom.**
2. Ukupno ostvarena izravna plaćanja iz Europskog fonda za jamstva u poljoprivredi iznose **22.813.338,33 eura i veća su za 100.473,06 eura ili 0,44 % u odnosu na 2023. godinu, te čine 45,10 % ukupno isplaćenih potpora.**
3. Prema visini isplaćenih potpora slijede potpore iz Programa ruralnog razvoja u iznosu od 15.550.958,70 eura (30,75% ukupno isplaćenih potpora) te mjere tržišne potpore iz Europskog fonda za jamstva u poljoprivredi u iznosu od 2.969.626,72 eura (5,87 % ukupno isplaćenih potpora).
4. Realizacija Nacionalnih plaćanja u 2024. godini **iznosi 7.009.874,30 eura te bilježi najveće povećanje u ukupno isplaćenim potporama, odnosno 1.390.834,01 eura ili 24,75 %.**
5. Sredstva Hrvatskih voda uložena u održavanje kanala III i IV reda u **iznosu 1.299.587,92 eura bilježe najveće povećanje sredstava u odnosu na 2023. godinu, odnosno 242,54%.**

8. Zaključna razmatranja

Iz svega navedenoga može se zaključiti da poljoprivredu Brodsko-posavske županije za 2024. godinu obilježava stanje sa slijedećim proizvodnim pokazateljima:

- 1. Ukupna poljoprivredna proizvodnja prema podnesenim zahtjevima za državnom potporom u 2024. godini odvijala se na 63.567,57 ha. Najveća zasijanost površina u 2024. godini odnosila se na žitarice sa 32.886,76 ha što predstavlja 50,95 % svih poljoprivrednih površina upisanih u Upisnik.**

Dohodovnija proizvodnja uljarica odvijala se na 10.735,04 ha, što je 16,89 % svih poljoprivrednih površina upisanih u Upisnik.

Soja kao najrasprostranjenija uljarica zauzimala je 6.364,92 ha što predstavlja povećanje u odnosu na 2023. godinu za 1.377,40 ha, odnosno 27,62 %.

Uljana repica zasijana na 1.835,23 ha bilježi najveće povećanje površina i ono iznosi 739,28 ha, odnosno 67,46 % u odnosu na 2023. godinu.

Značajne su i površine pod krmnim kulturama 14.275,13 ha, što predstavlja povećanje površina za 15,16 %, odnosno zauzimaju 22,46 % poljoprivrednih površina upisanih u Upisnik.

- 2. Proizvodni pokazatelji najzastupljenijih grana stočarske proizvodnje Brodsko-posavske županije tijekom 2024. godine odnose se na:**
 - **U proizvodnji mlijeka 112 isporučitelja mlijeka proizvelo je i isporučilo 11.110.944 kg mlijeka što predstavlja povećanje u odnosu na 2023. godinu za 161.254 kg, odnosno 1,47%.**
 - **U svinjogojskoj proizvodnji broj krmača pod kontrolom proizvodnosti iznosio je 295 komada, što je u odnosu na 2023. godinu povećanje za 15 komada, odnosno 5,36 %.**
 - **U ovčarskoj proizvodnji 16.025 rasplodnih ovaca kod 539 posjednika predstavlja povećanje broja rasplodnih ovaca za 3.911 grla, odnosno 32,30 %, a 244 grla izvorne hrvatske pasmine cigaja iz Brodsko-posavske županije čini 19,37 % ukupnog broja cigaje u Hrvatskoj.**
 - **U populaciji kopitara registrirano je 2.471 aktivno grlo u vlasništvu 434 uzgajivača, što predstavlja povećanje za 169 grla, odnosno 7,34 % u odnosu na 2023. godinu.**
 - **Proizvodnja brojlera iznosila je 1.419.512 komada, što predstavlja povećanje za 46.202 komada, odnosno 3,36 % u odnosu na 2023. godinu, a realizirana je na farmama 19 uzgajivača peradi.**
- 3. Ukupno isplaćene novčane potpore za razvoj poljoprivrede Brodsko-posavske županije u 2024. godini iznose 54.480.916,73 eura i manja su za 3.602.231,04 eura, odnosno 6,66 % u usporedbi sa 2023. godinom.**

4. Stručne i znanstvene institucije, Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i ribarstva, Brodsko-posavska županija te LAG-ovi, trebaju i dalje educirati obiteljska gospodarstva za proizvodnju dohodovnijih kultura i povlačenje sredstava iz različitih fondova EU, te programe potpora unaprjeđenja proizvodnog potencijala svih grana poljoprivredne proizvodnje.
5. Za povećanje produktivnosti poljoprivredne proizvodnje potrebna je žurna provedba Zakona o poljoprivrednom zemljištu u smislu ubrzavanja procesa davanja suglasnosti na Programe raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države od strane Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i ribarstva te žurna provedba istih od strane jedinica lokalne samouprave.
6. Podaci o financijskim rezultatima poslovanja u poljoprivredi u 2024. godini i vanjskotrgovinskoj razmjeni poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda biti će prezentirani u sklopu Analize poslovanja gospodarstva Brodsko-posavske županije u 2024. godini s dostupnim pokazateljima za 2025. godinu na prvoj jesenskoj sjednici Županijske skupštine.

S poštovanjem,

PROČELNIK

Željko Burazović, mag.ing.agr.